



Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Samenwerkingstichting Voortgezet Onderwijs ROCvA (VO)

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 7 mei 2019

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder schoolbestuur in Nederland. Het vierjaarlijks onderzoek is dit jaar uitgevoerd bij het bestuur van Stichting Voortgezet Onderwijs van Amsterdam (VOvA). We hebben onderzocht of het bestuur op zijn scholen zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of het financieel in staat is om ook in de toekomst goed onderwijs te blijven verzorgen.

Wat gaat goed?

Wij beoordelen de kwaliteitscultuur als voldoende. Het bestuur weet een aantal van haar scholen met het professionaliseringsbeleid te stimuleren tot een goede kwaliteitscultuur. Op de scholen die een meer innovatief onderwijsconcept hebben, zijn docenten er op gericht zichzelf te ontwikkelen en ook van anderen te leren.

Het bestuur is financieel gezond. Het bestuur weet hoeveel geld het nu en in de toekomst nodig heeft voor het geven van goed onderwijs.

Wat kan beter?

Het bestuur kan nog beter sturen op de door VOvA geformuleerde doelen. De planmatige uitwerking van deze doelen op schoolniveau is heel wisselend, waardoor doorwerking van beleid op de werkvloer steviger kan.

Het bestuur kan meer informatie opnemen onder de beschrijving van het risicobeheersingssysteem in de continuïteitsparagraaf. Daarnaast kan het bestuur meer aandacht besteden aan de verantwoording van de middelen passend onderwijs.

Wat moet beter?

Het bestuur moet beter zicht krijgen op de kwaliteit van het onderwijsproces op de scholen, zodat zij gericht kan sturen op verbetering er van. Hierbij moet zij voor zichzelf vaststellen wanneer zij tevreden is en toetsbare doelen stellen. Dit kan gezien de diversiteit binnen de scholengroep per school verschillen.

**Bestuur: Stichting Voortgezet
Onderwijs van Amsterdam (VOvA)**
Bestuursnummer: 41854

Aantal scholen onder bestuur: 8

Totaal aantal leerlingen: 3200

Lijst met onderzochte scholen:

Luca Praktijkschool

Hyperion Lyceum

De nieuwe Havo

VOX-klassen

BRIN: 14RL en 21AS

Onderzoeksnummer: 296568

Het bestuur moet op De nieuwe Havo zorgen voor basiskwaliteit in de lessen en voldoende kwaliteit bij de ondersteuning van leerlingen. Ook moet het bestuur zorgen dat De nieuwe Havo meer systematisch gaat werken aan de kwaliteit van het onderwijs.

Het bestuur moet verder zorgen voor een beter leerklimaat bij VOX-klassen. Ook de kwaliteit van het didactisch handelen moet bij dit onderwijsinitiatief beter om leerlingen voldoende te leren.

Vervolg

Een jaar na vaststelling van het rapport vinden herstelonderzoeken plaats bij VOvA. We gaan dan na of de onderwijskwaliteit bij De nieuwe Havo en de VOX-klassen op orde is. Ook onderzoeken we de kwaliteitszorg op bestuursniveau, waarbij het zicht op de onderwijskwaliteit een belangrijk onderdeel is.

Inhoudsopgave

| | | |
|-----------|--|-----------|
| 1. | Opzet vierjaarlijks onderzoek | 5 |
| 2. | Resultaten onderzoek op bestuursniveau | 9 |
| 3. | Resultaten verificatieonderzoek | 18 |
| | 3.1. LUCA Praktijkschool | 18 |
| | 3.2. Hyperion Lyceum, vwo | 20 |
| 4. | Resultaten onderzoek naar risico's: De nieuwe Havo, afdeling havo | 23 |
| 5. | Resultaten onderzoek naar risico's: VOX-klassen | 30 |
| 6. | Reactie van het bestuur | 36 |

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie heeft tussen 18 september 2018 en 25 februari 2019 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Stichting Voortgezet Onderwijs Van Amsterdam (VOvA).

In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende vraag centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer? Het onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van vier deelvragen:

1. Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft het voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt het op de verbetering van de onderwijskwaliteit?
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Context

Het bestuur van VOvA is de Stichting Regionaal Opleidingencentrum van Amsterdam (Stichting ROCvA). Daarnaast heeft het VOvA een centrale directie die een aantal taken vanuit het bestuur gemandateerd heeft gekregen. Deze mandatering is beschreven in het managementreglement VOvA. Hierin staat dat besluitvorming en vaststelling op het gebied van een aantal beleidsonderwerpen bij het bestuur ligt en de voorbereiding en uitvoering bij de centrale directie. Dit betreft onder andere het kwaliteitszorgsysteem, onderwijskundig- en organisatiebeleid, meerjaren strategisch beleid en financieel beleid.

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd op twee niveaus: op bestuursniveau en op schoolniveau. Op het niveau van het bestuur richt het onderzoek zich met de vier deelvragen op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

| Standaard | Onderzocht |
|----------------------------------|------------|
| Kwaliteitszorg en ambitie | |
| KA1 Kwaliteitszorg | • |
| KA2 Kwaliteitscultuur | • |
| KA3 Verantwoording en dialoog | • |
| Financieel beheer | |
| FB1 Continuïteit | • |
| FB2 Doelmatigheid | |
| FB3 Rechtmatigheid | • |

Om Kwaliteitszorg en ambitie te kunnen beoordelen voeren we onderzoek uit op het niveau van het bestuur. We onderzoeken ook de onderwijskwaliteit van een deel van de scholen waarvoor het bestuur verantwoordelijk is. We onderscheiden binnen het vierjaarlijks onderzoek bij VOvA verschillende typen onderzoek.

Verificatieonderzoek

Het verificatieonderzoek is onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg op bestuursniveau. We voeren het in de eerste plaats uit om vast te stellen of het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie voldoende is. Het onderzoek laat zien of de sturing op de kwaliteit door het bestuur ook in de praktijk werkt. Het geeft ons in de tweede plaats zicht op de onderwijskwaliteit van de school.

Bij VOvA hebben we vier verificatieonderzoeken uitgevoerd. Deze vier verificatieonderzoeken vonden plaats op LUCA Praktijkschool, het Hyperion Lyceum, De nieuwe Havo en VOX-klassen.

Onderzoek naar aanleiding van risico's

We voeren een kwaliteitsonderzoek uit bij scholen en besturen waar wij het vermoeden hebben dat zij onvoldoende kwaliteit bieden.

Uit de verificatieonderzoeken bij De nieuwe Havo en VOX-klassen kwam naar voren dat we risico's zien binnen de standaard 'Didactisch handelen'. Om die reden hebben we deze verificatieonderzoeken omgezet naar kwaliteitsonderzoeken.

Onderzoek naar het nalevingsaspect VSV

We voeren een VSV onderzoek uit om na te gaan of de school voldoet aan de wettelijke vereisten ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten.

Op De nieuwe Havo hebben wij ook een onderzoek uitgevoerd naar de naleving van de Leerplichtwet door scholen.

Vierjaarlijkse gesprekken

Om aan de vierjaarsverplichting te voldoen voert de inspectie op de scholen waar geen onderzoeken in het kader van het 4JOB plaatsvinden gesprekken met de schoolleiding en docenten over een bepaald thema. Voor schooljaar 2018-2019 is dit thema Strategisch HRM beleid. Er worden geen oordelen gegeven tijdens dit bezoek en er komt geen verslaglegging. Wel verzamelen we informatie, die gebruikt wordt voor de Staat van het Onderwijs.

Op de Bredero Mavo, het Bredero Beroepscollege, Cburg College, Hubertus & Berkhoff en de Tobiasschool hebben wij vierjaarsgesprekken uitgevoerd.

Onderstaand figuur geeft weer hoe het vierjaarlijks onderzoek bij de genoemde scholen is ingericht.

| School | Verificatie | | Risico | |
|--|-------------|---|--------|---|
| | 1 | 2 | 3 | 4 |
| Onderwijsproces | | | | |
| OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding | | | • | • |
| OP3 Didactisch handelen | • | • | • | • |
| Schoolklimaat | | | | |
| SK1 Veiligheid | | | • | • |
| Onderwijsresultaten | | | | |
| OR1 Resultaten/Studiesucces | | | • | • |
| Kwaliteitszorg en ambitie | | | | |
| KA1 Kwaliteitszorg | • | • | • | • |
| KA2 Kwaliteitscultuur | • | • | • | • |

1. Hyperion Lyceum, afdeling vwo
2. Luca Praktijkschool, afdeling praktijkonderwijs
3. De nieuwe Havo, afdeling havo
4. VOX-klassen

Beleidsonderwerp

In het schoolplan 2015-2018 van Voortgezet Onderwijs van Amsterdam (VOvA) staan drie onderwijskundige speerpunten benoemd: 'Kwaliteit; verhoging van de resultaten en de basiskwaliteit' en 'Professionalisering; verhoging van de deskundigheid van de medewerkers', het 'Minimaal behoud van het marktaandeel'. De implementatie van deze speerpunten loopt via 4 P's, te weten Presteren, Professionaliseren, Profileren en Positioneren. Het bestuur wil zo met de verschillende scholen een 'kwaliteitssprong' maken.

We gaan na of het bestuur zicht heeft op de huidige onderwijskwaliteit en hoe zij stuurt op de verbetering van de kwaliteit (kwaliteitssprong). Vanuit de onderwijskundige speerpunten hebben we als verificatiethema professionalisering in relatie tot de (basis)kwaliteit van het onderwijs gekozen. Daarbij richtte ons onderzoek zich op de zorg voor kwaliteit en het didactisch handelen van docenten.

Tijdens de verificatieonderzoeken hebben we de standaarden OP3 'Didactisch Handelen', KA1 'Kwaliteitszorg' en KA2 'Kwaliteitscultuur' onderzocht. We hebben hiervoor de scholen geselecteerd die langer dan twee schooljaren geleden door ons voor het laatst bezocht zijn, te weten het Hyperion Lyceum, De nieuwe Havo en LUCA Praktijkschool. We hebben per school een ander niveau gekozen om na te gaan of het uitgezette beleid voor alle leerlingen, ongeacht niveau, in de praktijk ook uitgevoerd wordt.

Tijdens het verificatie onderzoek bij De nieuwe Havo werd bevestigd dat VOX-klassen een eigenstandige onderwijsinnovatie is met een geheel eigen profiel. Daarom is besloten om een apart verificatie onderzoek bij VOX-klassen uit te voeren.

Op De nieuwe Havo hebben we een onderzoek uitgevoerd naar de naleving van de wettelijke vereisten op het gebied van de registratie en melding van aan- en afwezigheid. Het betreft wettelijke vereisten uit de Leerplichtwet 1969 (LPW) en een aantal relevante artikelen uit de Wet op het voorgezet onderwijs (WVO) en de daarop gebaseerde lagere regelgeving. Deze wettelijke verplichtingen vallen onder de overige wettelijke vereisten (Zie Onderzoekskader).

We hebben onderzocht of de afdeling havo van de De nieuwe Havo voldoet aan de naleving van de wettelijke vereisten op de volgende gebieden:

- registratie en melding van ongeoorloofd verzuim;
- vermelden verzuimbeleid in de schoolgids;
- vrijstelling van geregeld schoolbezoek (verlof);
- schorsing en/of verwijdering.

Onderzoeksactiviteiten

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen hebben we documenten geanalyseerd, lessen bezocht en gesprekken gevoerd met schoolleiding, leerlingen, docenten, ondersteuningsfunctionarissen en veiligheidsfunctionarissen.

Overige wettelijke vereisten

De deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). Wij hebben bij alle onderzochte scholen de volgende vereisten onderzocht:

- de aanwezigheid van de schoolgids (artikel 24a, WVO);
- de aanwezigheid van het schoolplan (artikel 24, WVO);
- de ouderbijdrage/schoolkosten (artikel 24a en 6e, WVO);
- de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (artikel 3a, vijfde lid, WVO).

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen op de standaarden uit de kwaliteitsgebieden kwaliteitszorg en ambitie en financieel beheer op bestuursniveau. Ook de afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 gaat in op de resultaten van de de verificatie onderzoeken en kwaliteitsonderzoeken.






In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G** Goed
- V** Voldoende
- O** Onvoldoende
- K** Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

-  Onderwijsproces
-  Schoolklimaat
-  Onderwijsresultaten
-  Kwaliteitszorg en ambitie
-  Financieel beheer

2. Resultaten onderzoek op bestuursniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau: de oordelen op de standaarden in de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

In onderstaand figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat de oordelen zijn op de onderzochte kwaliteitsgebieden op bestuursniveau.

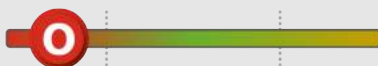
In het eerste vierjaarlijkse onderzoek op bestuursniveau geven we in het funderend onderwijs geen oordeel op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en Ambitie. We geven alleen een oordeel op de drie standaarden afzonderlijk.

Veder is weergegeven in hoeverre onze oordelen overeenkomen met het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit op de scholen en in hoeverre het beleid van het bestuur doorwerkt tot op schoolniveau.



Oordelen op bestuursniveau voor de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer

Het beeld van het bestuur over de kwaliteit komt niet overeen met het beeld van de inspectie



Het beeld van het bestuur komt volledig overeen met het beeld van de inspectie

Het beleid van het bestuur werkt niet door tot op school/opleidingsniveau



Het beleid van het bestuur werkt volledig door tot op school/opleidingsniveau

Samenvattend oordeel

Is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Het bestuur van Voortgezet Onderwijs van Amsterdam heeft een professionele kwaliteitscultuur, waarbij het bestuur zijn personeel stimuleert te verbeteren. De centrale directie van VOvA geeft ook aan scherper zicht te willen krijgen op de kwaliteit van het onderwijsproces en onderneemt hierop al acties.

Het bestuur communiceert in voldoende mate over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen richting belanghebbenden.

De centrale directie heeft zicht op het cijfermatige deel van het onderwijs, waaronder de onderwijsresultaten. Deze onderwijsresultaten zijn voldoende.

Toch heeft het bestuur onvoldoende zicht op de kwaliteit van het onderwijsproces. Het ontbreekt aan eenduidige informatie over de kwaliteit van deze processen. De onderbouwing van de kwaliteit van het onderwijsproces is aan de schoolleider. Doordat niet helder is wanneer men op dit punt tevreden is, missen de evaluaties op dit punt scherpste.

Op de plekken waar het onderwijsproces nu daadwerkelijk tekorten laat zien, hebben zowel de centrale directie als het bestuur door het ontbreken van scherpe evaluaties van het onderwijsproces onvoldoende stevig kunnen acteren.

We zien daarnaast dat de sturing op de doelen sterk afhankelijk is van het onderwijskundig leiderschap van de schoolleiding. Hierdoor wordt op een aantal scholen onvoldoende gewerkt aan de overkoepelende VOvA doelen. De doorwerking van het beleid is daardoor niet op alle scholen optimaal.

Het bestuur heeft de afgelopen jaren veel aandacht besteed aan onderwijsinnovatie en huisvesting, waaronder nieuwbouw. Het bestuur heeft flink ingezet op het bevorderen van het imago van de scholen en het creëren van een goede schoolomgeving en arbeidsomstandigheden.

We zien op de korte of middellange termijn geen risico's voor de financiële continuïteit van Stichting Voortgezet Onderwijs van Amsterdam. Ook de financiële rechtmatigheid is in orde. Het bestuur voldoet aan de eisen van het kwaliteitsgebied Financieel beheer.

2.1. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie, waarbij wij antwoord geven op de volgende drie deelvragen:

- Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft het voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt het op de verbetering van de onderwijskwaliteit?
- Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
- Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen?

| Kwaliteitszorg en ambitie | O | V | G |
|-------------------------------|---|---|---|
| KA1 Kwaliteitszorg | • | | |
| KA2 Kwaliteitscultuur | | • | |
| KA3 Verantwoording en dialoog | | • | |



Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft zij voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt zij op de verbetering van de onderwijskwaliteit (KA1)?

Wij beoordelen de standaard Kwaliteitszorg als onvoldoende. Het bestuur voldoet hiermee niet aan artikel 23a WVO.

Het bestuur heeft doelen afgesproken met de scholen, maar deze zijn niet op iedere school in voldoende mate herkenbaar. Het bestuur heeft onvoldoende zicht op de onderwijskwaliteit en kan hierdoor onvoldoende sturen op de verbetering van de onderwijskwaliteit. De doelen ten aanzien van de kwaliteit van het onderwijsproces zijn onvoldoende toetsbaar, omdat onvoldoende is vastgesteld wanneer men tevreden is op dit punt.

Het bestuur van het VOvA heeft een stelsel van kwaliteitszorg voor haar scholen ingericht. Dit stelsel staat uitgewerkt in het VOvA brede schoolplan, beleidsdocument kwaliteitszorg, kaderbrieven en de VOvA jaarplannen. Hierin staan doelstellingen gerelateerd aan 4P's, onder andere over Professionalisering om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Na een periode van centrale sturing is nu gekozen voor meer decentrale sturing, waarbij een omslag gemaakt wordt naar eigen schoolplannen voor iedere school. Binnen deze context functioneert het stelsel van kwaliteitszorg op dit moment echter onvoldoende.

Doelstellingen wisselend uitgewerkt in schoolplannen

De uitwerking van de VOvA doelstellingen op schoolniveau heeft wisselend vorm gekregen op de acht scholen. De meeste scholen hebben jaarplannen met toetsbare doelstellingen.

Er zijn ook enkele scholen die onvoldoende zichtbaar planmatig werken aan de VOvA doelstellingen. Dit is naar voren gekomen in de verificatie onderzoeken, de risico onderzoeken, maar ook tijdens de vierjaarlijkse gesprekken met als thema strategisch HRM beleid.

Veel aandacht voor onderwijsvernieuwing

VOvA heeft als instelling de afgelopen jaren veel aandacht besteed aan innovatie en vernieuwing binnen het onderwijs. Denk aan Hyperion Lyceum, LUCA Praktijkschool en VOX-klassen, die alle een vernieuwend onderwijsconcept hebben. Hierdoor is volgens de centrale directie en docenten minder aandacht gegaan naar het sturen op de zorg voor kwaliteit op schoolniveau.

Zicht op onderwijsproces onvoldoende scherp

Tijdens Q-gesprekken tussen centrale directie en schoolleidingen komen onder andere onderwijsresultaten, financiën en tevredenheidsmetingen aan de orde. Maar daarbij is niet altijd even scherp doorgevraagd op de kwaliteit van het onderwijsproces.

VOvA heeft ten aanzien van het onderwijsproces ook niet vastgesteld wanneer men zelf tevreden is. De centrale directie heeft verder geen vaste afspraken met de scholen over de verantwoording over de kwaliteit van het onderwijsproces tijdens de Q-gesprekken.

In de praktijk komt het er op neer dat bij de VOvA-scholen met een breedgedragen onderwijsvisie en waar duidelijk onderwijskundig leiderschap aanwezig is, we ook een voldoende onderwijsproces, een voldoende kwaliteitszorgsysteem en een voldoende tot goede kwaliteitscultuur zien (Hyperion Lyceum en LUCA Praktijkschool).

Maar op scholen waar één of meerdere randvoorwaarden niet aanwezig zijn of door onvoorziene omstandigheden wegvallen, ontstaan risico's of tekortkomingen. Voorbeeld hiervan is De nieuwe Havo, waarbij de visie op het onderwijs niet breed gedragen wordt door het personeel en er vele wisselingen in de leiding hebben plaatsgevonden.

Bij VOX-klassen is er wel onderwijskundig leiderschap en een breed gedragen onderwijsvisie, maar is het onderwijsconcept nog in een ontwikkelfase. De daadwerkelijke uitvoering van de helder geformuleerde projecten door leerlingen en hun coaches laten tekortkomingen zien. Men is nog zoekende hoe het project based learning het best tot z'n recht komt.

Risico's in beeld, maar onvoldoende aangepakt

Bij De nieuwe Havo en bij VOX-klassen hebben wij vastgesteld dat de kwaliteit van het onderwijsproces tekort schiet en onvoldoende is. Het beeld van het bestuur over de kwaliteit op de betreffende school en onderwijsinnovatie was beter en voldoende op de onderzochte standaarden.

Mogelijke verklaringen hiervoor zijn:

- men heeft onvoldoende scherp voor ogen wanneer men tevreden is,
- de kwaliteit van de verantwoording over het onderwijsproces is onvoldoende,
- de analyse van de daadwerkelijke onderliggende problemen zijn onvoldoende scherp.

Een aantal van deze risico's kwam eerder in de Q-gesprekken wel naar voren, want uit het VOvA jaarplan 2018 is op te maken dat een hoog ziekteverzuim en cultuurissues zwakke punten binnen de organisatie zijn. We zien echter dat deze risico's vervolgens in onvoldoende mate hebben geleid tot een scherpe analyse van aanwezige problemen. Hierdoor zijn problemen onvoldoende tijdig, doelgericht en/of effectief aangepakt.

Auditsysteem werkt onvoldoende

Het bestuur is gestart met dialoog gesprekken. Deze gesprekken geven een onvoldoende scherpe analyse op schoolniveau en zijn met name stimulerend bedoeld. Positief is dat VOvA momenteel in overleg is met een ander VO bestuur in Amsterdam om een auditsysteem met elkaar op te zetten, waarbij wel een diepere kwaliteitscheck mogelijk is.

Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer (KA2)?

Wij beoordelen de kwaliteitscultuur van het bestuur en de centrale directie van het VOvA als voldoende. Beiden werken integer en transparant. Het bestuur heeft op haar scholen bevoegd personeel of personeel dat bezig is een bevoegdheid te halen. Personeel ervaart stimulans en ruimte van het bestuur om zich verder te professionaliseren en zo te werken aan beter onderwijs. De wijze waarop ze dit doen, staat helder beschreven in het schoolplan. De centrale directie heeft op verschillende gebieden bovenschoolse expertgroepen geformeerd waarbij professionalisering, leren van elkaar, intervisie en kennisdelen centraal staat. Voorbeelden hiervan zijn de expertgroepen van zorgcoördinatoren, decanen/Loopbaan oriëntatie en -begeleidingcoördinatoren en examensecretarissen. Het bestuur en de centrale directie staat zelf ook in een actieve leerstand om haar eigen handelen te verbeteren en zo ook vanuit hun rol te kunnen gaan werken aan de onderwijskwaliteit. De centrale directie voert sinds kort dialoog gesprekken op de scholen om bij het personeel de kwaliteitscultuur te stimuleren en een kritische, reflectieve houding te ontwikkelen.

Communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen (KA3)?

Het bestuur heeft op verschillende niveaus tegenspraak georganiseerd. Dit gebeurt door de ouders, personeel en leerlingen in de Deelraden van de verschillende scholen, de MR van de Hubertus & Berkhoff en de GMR te betrekken bij beleids- en besluitvorming. De contacten verlopen volgens de verschillende betrokkenen naar behoren en men wordt voldoende tijdig ingelicht over belangrijke zaken.

VOvA heeft een Raad van Advies. In deze Raad zitten externe leden, waaronder een tweetal leden die voorgedragen zijn vanuit stadsdeel Noord. De Raad van Advies kan gevraagd en ongevraagd advies geven over het algemeen beleid, het schoolplan, de identiteit van de scholen of het kwaliteitszorgsysteem.

Het bestuur verantwoordt zich in een jaarverslag, dat publiekelijk toegankelijk is. Het bestuur verantwoordt zich daarnaast aan de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht, het bestuur en de centrale directie zijn tevreden over deze contacten. De Raad van Toezicht heeft ook de twee verplichte overleggen gepland met de GMR.

Het bestuur en de scholen verantwoorden zich online ook via 'Scholen op de kaart'.

2.2. Financieel beheer

Wij baseren ons oordeel over het kwaliteitsgebied Financieel beheer op de beoordeling van de onderliggende standaarden voor financiële continuïteit en rechtmatigheid.



Financiële continuïteit

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen van het bestuur uit de jaarverslaggeving over de afgelopen en de toekomstige drie jaren afgezet tegen de signaleringswaarden ('indicatie') die wij gebruiken in onze jaarlijkse risicodetectie.

| Kengetallen | Indicatie | Realisatie | | | Prognose | | |
|-----------------------------|---------------------|------------|--------|--------|----------|-------|-------|
| | | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
| Liquiditeit (current ratio) | < 0,75 of < 0,50 | 0,80 | 0,83 | 1,32 | 1,41 | 1,52 | 1,58 |
| Solvabiliteit 2 | < 0,30 | 0,40 | 0,37 | 0,34 | 0,42 | 0,45 | 0,48 |
| Huisvestingsratio | > 10% of > 15% | 12,39% | 13,31% | 10,88% | nvt | nvt | nvt |
| Rentabiliteit | < 0% | 1,57% | 1,34% | -0,34% | 0,09% | 0,95% | 0,90% |

Continuïteitsparagraaf

Wij wijzen op enkele aandachtspunten met betrekking tot de continuïteitsparagraaf. Voor een volledige verantwoording in het jaarverslag is het nodig dat de verplichte continuïteitsparagraaf alle benodigde onderdelen bevat. De volgende onderdelen van de verplichte continuïteitsparagraaf troffen we niet volledig aan in het jaarverslag over 2017.

De rapportage over aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. In deze rapportage moet het bestuur aangeven op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert. Uit het jaarverslag 2017 blijkt niet welke resultaten met het systeem zijn bereikt en welke aanpassingen eventueel worden doorgevoerd in de komende jaren. Verder ontbreekt een verslag van de intern toezichthouder waarin is opgenomen op welke wijze de toezichthouder het bestuur ondersteunt en/of adviseert over beleidsvraagstukken en eventuele financiële problematiek. Ook ontbreekt informatie welk resultaat dit handelen heeft opgeleverd. Er wordt geen verantwoording afgelegd in het jaarverslag voor wat betreft de uitvoering van de taken van de Raad van Toezicht en de resultaten die het heeft opgeleverd. Ook is niet aangegeven hoe het bestuur wordt ondersteund en/of geadviseerd over beleidsvraagstukken en financiële problematiek.

Wij verwachten dat het bestuur hier meer en gedegen aandacht aan besteedt in de volgende jaarverslagen. Een volledige en duidelijke verantwoording is erg belangrijk om een beeld te vormen van de sturing in de organisatie en van verwachte ontwikkelingen.

Financiële doelmatigheid

Wij geven geen oordeel over de financiële doelmatigheid. Wel gaan wij het gesprek aan over onderwerpen die de doelmatigheid raken. Bij Stichting Voortgezet Onderwijs van Amsterdam kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

Verslag Raad van Toezicht over toezicht op doelmatig gebruik van rijksmiddelen

Volgens artikel 24e1 van de WVO is de wettelijke taak van het bevoegd gezag om onafhankelijk en deugdelijk intern toezicht mogelijk te maken. Bevoegdheden die het bestuur moet beleggen bij de Raad van Toezicht zijn onder meer, dat deze moet toezien op de financiële doelmatigheid. De Raad van Toezicht legt verantwoording af over de uitoefening van zijn bevoegdheden in het bestuursverslag. De verantwoording over het toezicht op doelmatigheid hebben wij niet aangetroffen in het bestuursverslag over 2017. Wij verzoeken de Raad van Toezicht aandacht te besteden aan de doelmatigheid van de besteding en de verantwoording van zijn toezicht daarop in de bestuursverslagen vanaf 2018.

Omdat dit aspect van het interne toezicht op dit moment sectorbreed nog in ontwikkeling is, geven wij het vooralsnog naast dit verzoek geen expliciete herstelopdracht.

Besteding middelen Passend Onderwijs

Het bestuur ontvangt middelen passend onderwijs voor arrangementen en versterking van de basisondersteuning. Het bestuur verantwoordt zich onvoldoende over de inzet van deze middelen. Deze informatie komt niet tegemoet aan de breed levende maatschappelijke behoefte op dit onderwerp.

Wij geven het bestuur daarom in overweging, aandacht te besteden aan de besteding en de verantwoording van deze zorgmiddelen in de bestuursverslagen vanaf 2018.

Financiële rechtmatigheid

We beoordelen de financiële rechtmatigheid voor Stichting Voortgezet Onderwijs van Amsterdam als 'voldoende'. Wij baseren ons hierbij op de bevindingen van de instellingsaccountants uit het eerstelijnstoezicht op de financiën van het onderwijs. Daarnaast speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van de financiële rechtmatigheid.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

| Tekortkoming | Wat verwachten wij van het bestuur? | Wat doen wij? |
|--|---|---|
| Bestuur | | |
| De standaard Kwaliteitszorg (KA1) is onvoldoende. Het bestuur voldoet hiermee niet aan artikel 23a WVO. | Het bestuur zorgt ervoor dat uiterlijk één jaar na vaststelling van het rapport het stelsel van kwaliteitszorg zo is ingericht dat het bestuur voldoende zicht heeft op het onderwijsproces en de onderwijskwaliteit op haar scholen en zij effectief kan sturen op de onderwijskwaliteit | De inspectie voert circa één jaar na vaststelling van dit rapport een herstelonderzoek uit. |
| Scholen | | |
| <u>De nieuwe Havo, afdeling havo</u> De standaard Didactisch Handelen (OP3) is onvoldoende. De afdeling voldoet hiermee niet aan artikel 2, lid 2 en artikel 24, lid 2 en 3 WVO De standaard Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2) is onvoldoende. De afdeling voldoet hiermee niet aan artikel 2, lid 2 en artikel 6c WVO. De standaard Kwaliteitszorg (KA1) is onvoldoende. De afdeling voldoet hiermee niet aan artikel 23a en artikel 24, lid 4 WVO. | Het bestuur zorgt ervoor dat de standaarden 'Didactisch Handelen', 'Zicht op ontwikkeling en begeleiding' en 'Kwaliteitszorg' uiterlijk één jaar na vaststelling van het rapport voldoen aan de wettelijke eisen. | De inspectie voert circa één jaar na vaststelling van dit rapport een herstelonderzoek uit. |
| Het verzuimbeleid is niet in de schoolgids opgenomen. De afdeling voldoet hiermee niet aan artikel 24a, eerste lid, onder h van de WVO. | Het bestuur draagt er zorg voor dat de eerstvolgende schoolgids informatie bevat over het verzuimbeleid. | De inspectie controleert de eerstkomende schoolgids op dit punt. |
| Onderwijsinitiatief | | |
| <u>VOX-klassen</u> De standaard Didactisch Handelen (OP3) is onvoldoende. De afdeling voldoet hiermee niet aan artikel 2, lid 2 en artikel 24, lid 2 en 3 WVO. | Het bestuur zorgt ervoor dat de standaard 'Didactisch Handelen' uiterlijk één jaar na vaststelling van het rapport voldoet aan de wettelijke eisen. | De inspectie voert circa één jaar na vaststelling van dit rapport een herstelonderzoek uit. |

3. Resultaten verificatieonderzoek

In dit hoofdstuk beschrijven wij wat onze bevindingen zijn bij de verificatieonderzoeken.

3.1. LUCA Praktijkschool

LUCA Praktijkschool is een kleine school, waarbij het onderwijs is gericht op zo zelfstandig mogelijk functioneren in de maatschappij. Op de LUCA Praktijkschool wordt gewerkt op leerpleinen en elke leerling volgt een eigen leerroute. Leerlingen leren te werken in een keuken, in een winkel en in een technisch beroep.

De LUCA Praktijkschool verzorgt tevens schakelprogramma's voor nieuwkomers met een indicatie praktijkonderwijs (Pro) in de leeftijdscategorie van het Pro; deze leerlingen stromen vervolgens door naar het reguliere programma Praktijkonderwijs.

| Onderwijsproces | O | V | G |
|-------------------------|---|---|---|
| OP3 Didactisch handelen | | • | |



Didactisch handelen (OP3)

Wij beoordelen het didactisch handelen als voldoende, omdat het onderwijsteam van LUCA Praktijkschool de leerlingen in staat stelt te leren en zichzelf te ontwikkelen.

Het didactisch handelen van het team sluit aan bij de diversiteit van de leerlingpopulatie binnen het praktijkonderwijs.

Binnen de lessen en tijdens de gesprekken met het onderwijsteam zien en horen wij dat de leraren hun lessen plannen en structureren met behulp van de informatie die zij over hun leerlingen hebben. Mooie voorbeelden hiervan zien wij vooral binnen de algemeen vormende vakken. Leerlingen worden op het gebied van taal en rekenen op het juiste niveau geplaatst aan de hand van formatieve toetsing. Bij deze plaatsing wordt tevens de bespreking van de kennis en kunde van deze leerlingen betrokken. De leerlingen worden dan ook op maat bediend.

De docenten creëren over het algemeen een leerklimaat waarin leerlingen actief en betrokken zijn. Er wordt gewerkt aan de hand van geschikte opdrachten en een heldere uitleg. De naleving van de schoolregels binnen de lessen is echter wel docentafhankelijk. Daarnaast is binnen de praktijkvakken differentiatie op tempo en niveau nog niet zo ver als binnen de algemeen vormende vakken.

| Kwaliteitszorg en ambitie | O | V | G |
|---------------------------|---|---|---|
| KA1 Kwaliteitszorg | | • | |
| KA2 Kwaliteitscultuur | | | ✓ |



Kwaliteitszorg (KA1)

De kwaliteitszorg beoordelen wij als voldoende, omdat de school een stelsel van kwaliteitszorg heeft ingericht en op basis daarvan zijn onderwijs verbetert.

De sturing op de doelen uit het schoolplan is expliciet in de organisatie aanwezig. De school volgt de leerling van het begin van de schoolcarrière tot de afsluiting hiervan en verbetert op basis daarvan zijn onderwijs. Via strikte en duidelijke protocollen wordt de ontwikkeling van de leerling geborgd in het door de school zelf verbeterde en op de leerling toegespitste leerlingvolgsysteem. Door middel van de feedback van ouders, de gevolgde ontwikkeling van de leerling en de input van de docenten wordt het stelsel van kwaliteitszorg continu aangescherpt. Dit vindt jaarlijks zijn weerslag in een teamjaarplan.

De schooloverstijgende en instellingsbrede doelen, de zogenaamde 4 P's: presteren, professionaliseren, profileren en positioneren, zijn niet geformaliseerd in het teamjaarplan en/of het schoolplan. De schoolleiding en het onderwijzend personeel zien dit meer als een vanzelfsprekendheid bij de uitvoering van het onderwijs dan dat het een expliciet geborgde manier van werken is binnen de dagelijkse praktijk van de school.

Kwaliteitscultuur (KA2)

Wij beoordelen de kwaliteitscultuur als goed, omdat er sprake is van een professionele kwaliteitscultuur op de school, waarin een grote mate van transparantie en integriteit leidt tot continue kwaliteitsverbetering.

Het centrale doel van de school: 'Elke leerling daar waar hij/zij hoort' is ook het persoonlijke doel van elke medewerker binnen de school. De flexibilisering en de mate van eigenaarschap die dit vereist van alle betrokkenen zit in het dna van de school. Hierin is het beleid van het bestuur, namelijk de P van presteren, profileren, professionaliseren en positioneren duidelijk herkenbaar.

Het ingezette beleid sinds 2016 om het onderwijs te herstructureren en het eigenaarschap en professionaliteit van de docenten te verhogen en te verbeteren is grotendeels geslaagd.

De hele organisatie vertoont een grote mate van verantwoordelijkheid nemen en geven. Een voorbeeld hiervan is dat de professionalisering van de docenten gekoppeld is aan de beschreven schooldoelen in het schoolplan. De interne sturing van de professionalisering is gekoppeld aan formele lesbezoeken en functioneringsgesprekken, maar ook aan constante informele lesbezoeken, waarin docenten elkaar gevraagd en ongevraagd voorzien van feedback. De schoolleiding geeft de docenten veel verantwoordelijkheid bij het inrichten van leerlinggericht onderwijs. Deze verantwoordelijkheid zorgt onder andere op de korte termijn voor samenwerkend leren op de leerpleinen. Op de lange termijn zorgt het voor professionalisering van de docenten binnen de zelf uitgezette doelen. Deze verantwoordelijkheid zorgt voor een deling van verantwoordelijkheden met de leerlingen en het constant in contact staan met elkaar om de organisatie verder te verbeteren.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij de overige wettelijke vereisten.

3.2. Hyperion Lyceum, vwo

Het Hyperion Lyceum is een vwo-school met een gymnasium- en een atheneum plus-opleiding. In beide richtingen ligt de nadruk op het ontwikkelen van een academisch denkniveau. Kritisch en rationeel leren denken staat centraal, met oog voor mens en maatschappij.

| | | | |
|-------------------------|---|---|---|
| Onderwijsproces | O | V | G |
| OP3 Didactisch handelen | | • | |



Didactisch handelen (OP3)

Wij beoordelen het didactisch handelen als voldoende, omdat het onderwijsteam de leerlingen in staat stelt te leren en zich te ontwikkelen.

Dit blijkt onder meer uit de diverse lessen die wij bezocht hebben. In de betere lessen zagen we leerlingen in groepen werken, met enige zelfstandigheid zodat er ruimte was voor individueel of groepsgewijs coachen. Ook werden enkele lessen interessant gemaakt, bijvoorbeeld door een verwijzing naar de actualiteit of een praktische opdracht.

In de minder goede lessen was er weinig stimulans om leerlingen te laten samenwerken, meer zelfstandigheid te geven of hoge verwachtingen uit te spreken. Dit zijn wel uitgangspunten van de school. In deze lessen werden ook kansen gemist om de lessen wat interessanter te maken. Met name in de blokken was dat beperkend voor de onderwijskwaliteit.

| Kwaliteitszorg en ambitie | O | V | G |
|---------------------------|---|---|---|
| KA1 Kwaliteitszorg | | ● | |
| KA2 Kwaliteitscultuur | | | ✓ |



Kwaliteitszorg (KA1)

Wij beoordelen de kwaliteitszorg als voldoende, omdat er sprake is van een stelsel van kwaliteitszorg op basis waarvan het onderwijs wordt verbeterd. De samenhang kan op enkele punten versterkt worden.

De schoolleiding heeft in voldoende mate zicht en grip op de kwaliteit van het onderwijs. De school houdt onder meer door middel van enquêtes en lesbezoeken zicht op de onderwijskwaliteit. De toepassing van de eigen Hyperion onderwijsvisie in de lessen is daarbij een belangrijk thema. Ook monitort zij de in-, door- en uitstroom en de examenresultaten. In overleggen met het team of vaksecties vindt nadere duiding van deze resultaten plaats, aan de hand waarvan het team gerichte verbeteringen aanbrengt.

In het schoolplan zijn globale doelen gesteld omtrent de 4 P's: presteren, professionaliseren, profileren en positioneren. Dit zijn VOVA-brede ambities. De schoolleiding van Hyperion werkt vervolgens aan de hand van drie speerpunten: kwalificatie, socialisatie en subjectificatie. De koppeling tussen de instellingsbrede ambities en de speerpunten op schoolniveau kan explicieter gemaakt worden dan dat nu het geval is.

Het jaarplan benoemt per doel aanpak, resultaten en evaluatie. Op enkele gebieden blijkt uit de evaluatie niet altijd of de resultaten volledig zijn behaald. Dit kan beter, wanneer de school het evaluatieproces nader aanscherpt.

Kwaliteitscultuur (KA2)

De kwaliteitscultuur beoordelen wij als goed, omdat er in grote mate sprake is van een professionele teamcultuur. Hier is het beleid van het bestuur, de P van professionalisering, zichtbaar in de school. Het Hyperion Lyceum beschikt over bevoegde docenten of docenten in opleiding. Zij werken enthousiast aan het onderhouden en doorontwikkelen van het onderwijs en hun eigen bekwaamheid.

Kenmerkend hiervoor is het regelmatige wederzijdse lesbezoek door docenten en de grote aandacht voor beeldcoaching.

De schoolleiding slaagt erin het eigenaarschap stevig te verankeren in het onderwijsteam. Docenten krijgen daarbij de professionele ruimte om op diverse wijzen invulling te geven aan het onderwijsconcept en worden daarbij ook aangesproken op hun expertise én verantwoordelijkheid. De vijf pijlers van de professionalisering staan beschreven in het professionaliseringsplan 2017-2019. Tijdens ons onderzoek bleek dat pijlers als 'pedagogische tact' en 'didactisch coachen' algemeen bekend zijn bij de docenten.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij de overige wettelijke vereisten.

4. Resultaten onderzoek naar risico's: De nieuwe Havo, afdeling havo

De nieuwe Havo is een havo-school in Amsterdam-Noord, gespecialiseerd in de havo-hbo route. Het onderwijs is gericht op het ontwikkelen van een ondernemende mentaliteit en 'real life learning'. De school werkt met een major- en minorprogramma. In de major worden de schoolvakken gevolgd waarin examen gedaan wordt. In de minor ontdekken leerlingen interesses en ontwikkelen ze talenten en vaardigheden, zoals plannen, problemen oplossen, contact leggen met bedrijven en presenteren.

In dit hoofdstuk geven wij de oordelen en de resultaten van het onderzoek bij De nieuwe Havo, afdeling havo.

Conclusie

Wij beoordelen de kwaliteit van het onderwijs van de afdeling havo als onvoldoende.

De reden is dat we de kernstandaarden 'Didactisch handelen'(OP3) en 'Zicht op ontwikkeling'(OP2) als onvoldoende beoordelen. Daarnaast beoordelen we de standaard 'Kwaliteitszorg'(KA1) ook als onvoldoende.

De kernstandaard 'Veiligheid' (SK1) en de standaarden 'Onderwijsresultaten'(OR1) en 'Kwaliteitscultuur' (KA2) hebben we als voldoende beoordeeld.

4.1. Onderwijsproces

| Onderwijsproces | O | V | G |
|--|---|---|---|
| OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding | • | | |
| OP3 Didactisch handelen | • | | |



Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2)

Wij beoordelen de standaard 'Zicht op ontwikkeling en begeleiding' als onvoldoende. De wijze waarop De nieuwe Havo de leerlingen volgt en begeleidt, is van onvoldoende kwaliteit.

Hierdoor is er een onvoldoende waarborg dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. De school voldoet hiermee niet aan artikel 2, tweede lid van de Wet op het Voortgezet Onderwijs.

De mentorlessen op De nieuwe Havo hebben geen duidelijke structuur. Het is mentorafankelijk hoe deze lessen ingevuld worden. Ook blijken afspraken rond de registratie van begeleiding niet helder te zijn of eenduidig opgepakt te worden. Voor leerlingen met grote tekorten op vakniveau is onvoldoende inzichtelijk wat de mentor of vakdocent doet, laat staan dat duidelijk is waarom mogelijke acties gedaan worden.

De school screent leerlingen op taal- en rekenachterstanden. Als hieruit blijkt dat leerlingen achterstanden hebben, krijgen zij individuele steunlessen.

Er vindt geen schoolbrede analyse plaats van deze toetsinformatie. De school heeft hierdoor geen zicht waar mogelijke achterstanden zijn binnen groepen leerlingen. De school heeft hierdoor ook nog geen beredeneerd taal- of rekenbeleid opgesteld. Docenten hebben hierdoor geen handvatten en middelen om op een eenduidige manier de achterstanden op taal en rekenen binnen de lessen aan te pakken.

De ondersteuningsfunctionarissen zijn zich bewust van bovenstaande tekortkomingen. Om de mentoren te professionaliseren hebben er de afgelopen periode trainingen plaatsgevonden in oplossingsgericht handelen en gespreksvaardigheden. De effecten hiervan zijn door de school nog onvoldoende concreet in kaart gebracht.

De school is zelf tevreden over de samenwerking met externe contacten, zoals het Ouder- en Kindcentrum, leerplicht en de ondersteuner passend onderwijs. Daarnaast worden ook de leerlingcoaches als een waardevolle aanvulling binnen de ondersteuning gezien.

Didactisch Handelen (OP3)

Wij beoordelen het didactisch handelen van de leraren als onvoldoende. Het draagt te weinig mate bij aan het leren en de ontwikkeling van de leerlingen. Hierdoor is er een onvoldoende waarborg dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. De school voldoet hiermee niet aan artikel 2, tweede lid van de Wet op het Voortgezet Onderwijs. Daarnaast heeft de school haar beleid over het pedagogisch handelen niet in een schoolplan geformuleerd en voldoet zij hiermee niet artikel 24, tweede en derde lid van de Wet op het Voortgezet Onderwijs.

De lessen bij De nieuwe Havo zijn voor een groot deel onvoldoende doelgericht. Bij de start wordt niet helder gemaakt waarom leerlingen bepaalde lesactiviteiten moeten doen en aan het einde wordt er slechts bij enkele lessen gereflecteerd.

Daarnaast is in een te groot deel van de lessen de actieve betrokkenheid van leerlingen onder de maat. Ondanks de veelal duidelijke uitleg is een te groot deel van docenten niet in staat om de hele groep te betrekken bij de onderwijsactiviteit of mist binding met de klas. Bij een aantal docenten is zelfs letterlijk aan hun houding voor de klas te zien, dat men een roerige periode met de school heeft ondergaan.

Zoals hierboven bij zicht op ontwikkeling reeds beschreven zijn er nog geen schoolbrede tools om de lessen effectief af te stemmen op verschillen tussen leerlingen, die binnen De nieuwe Havo aanwezig zijn.

Dit neemt niet weg dat wij tijdens ons onderzoek ook een aantal mooie lespraktijken hebben gezien. Deze good practices kunnen als voorbeeld dienen voor andere docenten.

4.2. Schoolklimaat

| | | | | |
|----------------|---|---|---|---|
| Schoolklimaat | O | K | V | G |
| SK1 Veiligheid | | | ● | |



Wij beoordelen de veiligheid op De nieuwe Havo als voldoende, omdat de school zorgdraagt voor een veilige omgeving voor leerlingen.

De school voldoet aan alle wettelijke eisen met betrekking tot schoolklimaat en veiligheid. Dit houdt in dat de school jaarlijks een monitoringsonderzoek uitvoert onder alle leerlingen over hun veiligheidsbeleving. De school voert actief veiligheidsbeleid en past dit beleid waar nodig aan op basis van de monitoring. De anti-pestcoördinator is aanspreekpunt bij pesten en coördineert het anti-pestbeleid.

Bij de monitoring sociale veiligheidsbeleving scoort de school onder de benchmark met vergelijkbare scholen. De school zet acties in om deze beleving te verbeteren. Een helder gedragen visie op het pedagogisch klimaat kan bijdragen om ook pro-actief beleid op sociale veiligheid door te voeren. Hierin kan de school zich nog versterken.

4.3. Onderwijsresultaten

| Onderwijsresultaten | O | K | V | G |
|---------------------|---|---|---|---|
| OR1 Resultaten | | | • | |



Onderwijsresultaten (OR1)

Wij beoordelen de onderwijsresultaten van De nieuwe Havo als voldoende. Op basis van de voorlopige gegevens van het Onderwijsresultatenmodel 2019 liggen alle vier indicatoren over drie jaar gemeten boven de norm.

Zowel de positie van het 3e leerjaar ten opzichte van het basisschooladvies (R1), de onderbouwsnelheid (R2) als het bovenbouwsucces (R3) liggen boven de norm. Dit betekent dat de leerlingen gemiddeld genomen net zo lang over de opleiding doen, als men van de betreffende groep leerlingen mag verwachten.

R1 laat hierbij een positieve ontwikkeling zien, van onder naar boven de norm. De school doet er verstandig aan om na te gaan in welke mate de leerlingen van VOX-klassen invloed hebben op deze positieve trend. De leerlingen van VOX-klassen, waarvan het instroomniveau breed is (vmbo-basis tot en met VWO) en de eerste lichter die nu in het 3e leerjaar zit, staan momenteel administratief ingeschreven bij De nieuwe Havo.

De gemiddelde examenresultaten op De nieuwe Havo liggen over drie jaar berekend boven de schoolspecifieke norm. Wij zien wel een risico in het laatste examenjaar 2017-2018, waarbij het gemiddelde examencijfer voor het eerst sinds de start van De nieuwe Havo onder de schoolspecifieke norm ligt.

4.4. Kwaliteitszorg en ambitie

| Kwaliteitszorg en ambitie | O | V | G |
|---------------------------|---|---|---|
| KA1 Kwaliteitszorg | • | | |
| KA2 Kwaliteitscultuur | | • | |



Kwaliteitszorg (KA1)

Wij beoordelen de kwaliteitszorg van De nieuwe Havo als onvoldoende. De school heeft geen stelsel van kwaliteitszorg ingericht dat toereikend is voor de bewaking en de verbetering van de onderwijskwaliteit. De school voldoet hiermee niet aan artikel 23a en 24, 4e lid van de Wet op het voortgezet Onderwijs.

Op het moment van het onderzoek is er binnen de school nog geen duidelijke vastgelegde visie op het onderwijs. Bij de start van De nieuwe Havo is destijds wel een visie op onderwijs vastgelegd, maar deze visie heeft onvoldoende draagvlak bij het huidige personeel. De vele wisselingen in de schoolleiding hebben er voor gezorgd dat het draagvlak verder verminderd is.

De huidige directeur a.i., die daarnaast ook de LUCA praktijkschool aanstuurt, heeft tussen november 2018 en januari 2019 een voortvarende start gemaakt door samen met het personeel tot een nieuwe visie op onderwijs op De nieuwe Havo te komen. Dit moet nu verder vorm krijgen in toetsbare doelen in het schoolplan.

Er is geen samenhangend stelsel van kwaliteitszorg. De school heeft in het recente verleden wel een externe audit gehad waaruit verbeteracties zijn voortgekomen. Dit heeft niet geleid tot een helder verbeterplan met instrumenten om de verbeteracties te evalueren.

Om zicht te krijgen op het functioneren van docenten worden lesobservaties uitgevoerd door teamleiders, maar de school heeft geen eigen norm vastgesteld voor de kwaliteit van het didactisch handelen. Omdat men van elkaar niet weet wanneer men tevreden is, mist het zicht op de kwaliteit van het didactisch handelen scherpste.

Begin van het kalenderjaar 2019 hebben enkele verschuivingen binnen de leiding plaatsgevonden. De directeur a.i. heeft taken opnieuw belegd, waardoor collega's meer in hun kracht worden gezet. Met dit herschikte managementteam is het van belang op een juiste wijze sturing te geven aan de huidige plannen, zodat deze stevig verankerd worden binnen de organisatie.

Kwaliteitscultuur (KA2)

De nieuwe Havo kent in voldoende mate een professionele kwaliteitscultuur, en functioneert voldoende transparant en integer. Docenten van De nieuwe Havo zijn bevoegd of in opleiding om hun bevoegdheid te halen.

Professionalisering heeft de afgelopen jaren middels trainingen en studiedagen wel plaatsgevonden, maar dit heeft tot op heden nog niet geleid tot een voldoende onderwijskwaliteit.

Ondanks de vele wisselingen van schoolleiders op De nieuwe Havo en de onrust die dat de afgelopen jaren met zich mee heeft gebracht, zijn de docenten in staat geweest voldoende onderwijsresultaten met hun leerlingen te realiseren.

Taken van de huidige schoolleiding zijn inmiddels opnieuw belegd, waardoor beter vanuit de eigen rol en kracht gewerkt kan worden.

De kwaliteitscultuur zou nog verder versterkt kunnen worden door docenten nog meer van elkaar te laten leren. We hebben een aantal mooie lessen gezien, die ook inspirerend voor andere collega's zouden kunnen zijn. Uit de gesprekken blijkt dat bij elkaar in de les kijken op het moment van het onderzoek nog geen gemeengoed is.

4.5. Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij de overige wettelijke vereisten.

4.6. Onderzoek registratie en melding aan- en afwezigheid De nieuwe Havo

Dit schooljaar heeft De nieuwe Havo het verzuimbeleid opnieuw opgezet. In de voorgaande jaren werd er niet consequent en volledig geregistreerd.

De taken zijn nu over verschillende personeelsleden verdeeld. Hierdoor is het verzuimbeleid minder kwetsbaar geworden. Een aantal consultants van de afdeling Onderwijs en Leerplicht van de gemeente Amsterdam heeft op 19 juni 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de registratie en het verzuim van leerlingen. De tekortkomingen en aanbevelingen uit dit rapport zijn meegenomen in het nieuwe verzuimbeleid van de school.

Verzuimregistratie

De school registreert op deugdelijke wijze de aan- en afwezigheid van leerlingen. Zo is de taakverdeling duidelijk vastgelegd en de teamleden voeren de taken in de praktijk uit zoals afgesproken.

Door de deugdelijke registratie kan de school in de basis voldoen aan de wettelijke regels over het melden van verzuim zonder geldige reden.

Meldingsplicht

Wij kunnen niet beoordelen of de school voldoet aan de wettelijke verplichting om ongeoorloofd verzuim van leerplichtige leerlingen en van leerlingen tussen 18 en 23 jaar zonder startkwalificatie te melden. Er waren in de onderzochte periode binnen de onderzoeksgroep namelijk geen leerlingen die de school moest melden. Deze meldplicht geldt voor leerplichtige leerlingen die nog geen startkwalificatie hebben en voor leerlingen tussen 18- 23 jaar zonder startkwalificatie die binnen vier opeenvolgende lesweken 16 uur zonder geldige reden afwezig zijn.

We zien dat de school de aan- en afwezigheid van leerlingen deugdelijk registreert. Dit geeft ons het vertrouwen dat als de school verzuim moet melden, zij dit juist en tijdig doet.

Communicatie van verzuimbeleid

In de schoolgids van De nieuwe Havo ontbreken bepalingen over het verzuimbeleid. Hiermee voldoet de school niet aan artikel 24a, eerste lid, onder h van de WVO.

De school beschikt wel over een degelijk verzuimbeleid.

De school voldoet aan de wettelijke verplichting om in de schoolgids het percentage leerlingen op te nemen dat de school zonder diploma voortijdig heeft verlaten.

Verwijdering van leerplichtige leerlingen

Wij kunnen geen oordeel geven over de naleving van de wettelijk voorgeschreven meldingsplicht van de verwijdering van leerlingen jonger dan 16 jaar of leerlingen jonger dan 18 jaar zonder startkwalificatie (artikel 27, eerste lid van de WVO, artikelen 14 en 15 van het IB en artikel 18, eerste lid van de Leerplichtwet 1969) en van de verwijdering van leerlingen van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie (artikel 28 van de WVO en de artikelen 14 en 15 van het IB).

Wij hebben het onderwerp weliswaar onderzocht, maar er waren geen leerlingen die voor melding in aanmerking kwamen. Daardoor konden wij niet vaststellen of de school de geldende meldingstermijn hanteert.

Schorsing

Wij kunnen niet beoordelen of de school voldoet aan de wettelijk voorgeschreven meldingsplicht met betrekking tot schorsingen (artikel 13 van het IB). Het onderwerp is weliswaar onderzocht, maar er waren geen leerlingen die voor melding in aanmerking kwamen. Daardoor konden wij niet vaststellen of de school de geldende meldingstermijn hanteert.

Vanaf de zomervakantie zijn er wel leerlingen geschorst maar niet langer dan één dag. Schorsingen van één dag hoeven niet gemeld te worden.

5 . Resultaten onderzoek naar risico's: VOX-klassen

De VOX-klassen is een onderwijsinitiatief van verschillende VOvA-scholen. De aankomende school biedt een vernieuwd onderwijsconcept middels 'Project Based Learning' op leerpleinen. Leerlingen van vmbo t/m vwo zitten bij elkaar in de groep. Samenwerken staat hierbij centraal. Op dit moment bestaan de VOX-klassen uit drie leerjaren.

Het bestuur is voornemens dit schooljaar een apart vestigingsnummer voor de VOX-klassen aan te vragen onder brinnummer 21AS. Het bestuur zal daarom een verzoek indienen bij de Amsterdamse besturenorganisatie OSVO om in Amsterdam Noord een nieuwe onderwijsvoorziening aan het regionaal plan onderwijsvoorzieningen (RPO) toe te voegen.

Bij het definitief vaststellen van dit rapport is bekend dat vanaf 1 augustus 2019 de VOX-klassen een eigen Brinnummer heeft en een eigen zelfstandige eenheid is.

In dit hoofdstuk geven wij de oordelen en de resultaten van het onderzoek bij de VOX-klassen.

Conclusie

Wij beoordelen de onderwijskwaliteit van de VOX-klassen als onvoldoende. De reden hiervoor is dat wij de standaard 'Didactisch handelen (OP3)' als onvoldoende beoordeeld hebben, terwijl de standaard 'Kwaliteitszorg (KA1)' voldoende is.

Omdat de school nog geen onderwijsresultaten heeft, telt de standaard Kwaliteitszorg bij de VOX-klassen mee in de beslisregel. Net als de kwaliteitszorg beoordelen we ook de Kwaliteitscultuur (KA2) bij de VOX-klassen als voldoende.

De kernstandaarden Zicht op ontwikkeling (OP2) en Veiligheid (SK1) hebben we eveneens als voldoende beoordeeld.

5.1. Onderwijsproces

| Onderwijsproces | O | V | G |
|--|---|---|---|
| OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding | | • | |
| OP3 Didactisch handelen | • | | |

Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2)

Wij beoordelen de standaard Zicht op Ontwikkeling en begeleiding als voldoende. Bij de VOX-klassen is er een voldoende waarborg dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

Bij de VOX-klassen is de coach de spil van de ondersteuning. Iedere coach heeft een groep leerlingen, waarmee hij/zij de dag start. Bij deze start wordt een korte check-in gedaan en kunnen bepaalde organisatorische zaken worden besproken. Aan het einde van de dag sluit de coach ook met de groep de dag af met een reflectiemoment. Hierdoor is de coach snel op de hoogte als er iets speelt en hebben leerlingen het gevoel dat ze gekend worden. In het eerste leerjaar gaat de coach ook op huisbezoek om de leerling en zijn/haar achtergrond nog beter te kennen.

Leerlingen worden op de VOX-klassen in de eerste leerjaren gescreend met genormeerde toetsen over de kernvakken. Op basis van de uitkomsten krijgen ze een ondersteuningsplan, wat inhoudt dat zij tijdens de zelfstudie uren verplicht werken aan taal- en rekenen met een digitaal programma. Hierop krijgen ze feedback van de taal- of wiskunde docent, die de zelfstudie begeleidt.

Het team heeft per leerjaar groepsplannen opgesteld om ook de ondersteuning op gedrag meer eenduidig te maken. Coaches en leerpleinbegeleiders weten zo precies welke aanpak per leerling of groepje leerlingen afgesproken is. De volgende stap is om ook de juiste handvatten eigen te maken om de gewenste aanpak daadwerkelijk in praktijk te brengen.

Bij de VOX-klassen is nog geen breed taalbeleid opgesteld op basis van de analyses van toetsgegevens op groepsniveau. VOX-klassen kan hiermee de strijd tegen achterstanden op taal en rekenen nog verder versterken. VOX-klassen heeft het vaststellen en implementeren van een taalbeleid voor komend jaar als doelstelling staan.

Didactisch Handelen (OP3)

Wij beoordelen het didactisch handelen bij de VOX-klassen als onvoldoende. Het draagt in onvoldoende mate bij aan het leren en de ontwikkeling van de leerlingen. Hierdoor is er onvoldoende waarborg dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. VOX-klassen voldoet hiermee niet aan artikel 2, lid 2 Wet op het voortgezet Onderwijs.

Op de leerpleinen wordt onvoldoende gezorgd voor een klimaat waarin geleerd kan worden. Tijdens onze observaties op verschillende dagen en momenten van de projecten zijn te veel leerlingen met andere zaken bezig dan de groeps- of individuele opdrachten, waar ze die dag voor staan. Een te groot deel van de leerlingen komt niet tot werken, ook al zijn de projecten helder in eenduidige formats geformuleerd en weten leerlingen wat hen te doen staat. De online afleidingen op de laptop zijn voor veel leerlingen te groot en het programma waarmee leerlingen media kunnen afsluiten is veelal niet geïnstalleerd. Hierdoor lekt onnodig veel onderwijstijd weg. Leerpleinbegeleiders hebben hier onvoldoende grip op.

Wij hebben - net als de leerlingen - ervaren dat er niet altijd sprake is van een heldere uitleg. Zo kan de uitvoering van een hele mooie creatieve opdracht spaak lopen, doordat aan de voorkant de opdracht onvoldoende helder uitgelegd is. Voor een deel komt dit ook doordat niet alle docenten in staat zijn te zorgen voor goed en eenduidig 'leerpleinmanagement'. Coaches zijn drukker met het tot de orde roepen van leerlingen dan het daadwerkelijk effectief coachen van leerlingen bij hun groepsproject en alles wat daarmee samenhangt.

De door het VOX-klassen team opgestelde projectformats hebben een heldere structuur waarmee de verschillende groepjes leerlingen hun werk over de week kunnen plannen. Binnen de formats is ook duidelijk aandacht voor de verschillen tussen leerlingen. Leerlingen worden allen in de gelegenheid gesteld op hun eigen hoogst haalbare niveau met het project aan de slag kunnen.

5.2. Schoolklimaat

| Schoolklimaat | O | V | G | |
|----------------|---|---|---|--|
| SK1 Veiligheid | | • | | |

Veiligheid (SK1)

We beoordelen de standaard Veiligheid bij de VOX-klassen als voldoende. VOX-klassen voldoet aan de deugdelijkheidseisen als het gaat om veiligheid.

Er is een veiligheidscoördinator die ervoor zorg draagt dat de sociale veiligheid jaarlijks wordt gemonitord. De punten die hierbij opvallen worden gebruikt om het veiligheidsbeleid aan te passen.

Leerlingen voelen zich over het geheel genomen veilig bij VOX-klassen en we hebben gehoord en gezien dat het team adequaat reageert op incidenten tussen leerlingen. Zowel leerlingen als docenten ervaren dat ze kunnen zijn wie ze willen zijn.

De school zet op dit moment extra in op het pedagogisch handelen van docenten. Dit zal de coaches en docenten op de leerpleinen nog meer tools geven om het onderwijsconcept beter neer te zetten.

5.3. Onderwijsresultaten

| Onderwijsresultaten | O | V | G | ntb |
|---------------------|---|---|---|-----|
| OR1 Resultaten | | | | • |

Onderwijsresultaten (OR1)

Wij kunnen de standaard OR1 voor de VOX-klassen op dit moment niet beoordelen. Voor de VOX-klassen, dat nu 3 leerjaren kent, zijn op dit moment geen onderwijsresultaten te berekenen.

In schooljaar 2018-2019 staan de 120 leerlingen van de VOX-klassen ingeschreven onder het brinnummer en vestigingsnummer van De nieuwe Havo. Omdat de eerste lichting leerlingen van de VOX-klassen nu in het 3e leerjaar zit, telt deze groep van 21 leerlingen mee in de

score van indicator R1 (positie in het 3e leerjaar ten op zichte van het basisschooladvies) van De nieuwe Havo.

5.4. Kwaliteitszorg en ambitie

| Kwaliteitszorg en ambitie | O | V | G |
|---------------------------|---|---|---|
| KA1 Kwaliteitszorg | | • | |
| KA2 Kwaliteitscultuur | | • | |

Kwaliteitszorg (KA1)

We beoordelen de kwaliteitszorg bij de VOX-klassen als voldoende, omdat de school beschikt over een stelsel van kwaliteitszorg zoals bedoeld in artikel 23a en 24 WVO en op basis daarvan het onderwijs verbetert.

VOX-klassen heeft een duidelijke onderwijsvisie, waarvoor draagvlak is binnen het team. Naast een businessplan dat is opgesteld bij de start, beschikt VOX-klassen ook over een jaarplan 2018-2019 met toetsbare doelen.

Als 'starter' zit VOX-klassen momenteel in een overgangsfase van pilotklassen naar een officiële school. Dit maakt dat bij VOX-klassen plannen ook voortdurend aan verandering onderhevig zijn. Zaken die niet goed lopen worden al doende aangepast, waarna gekeken wordt of de verandering het proces heeft verbeterd. Door iedere ochtend met het team gezamenlijk te starten en aan het einde van de middag af te sluiten wordt er dagelijks een evaluatiemoment gecreëerd. Indien nodig volgt de volgende ochtend een bijstelling.

VOX-klassen heeft inmiddels een kwaliteitsagenda vastgesteld. Hierin heeft het team onder andere haar evaluatiemomenten vastgelegd. Belanghebbenden zoals ouders zijn bij de evaluatiemomenten betrokken. Daarnaast bevroegt VOX-klassen ook veel externe partijen met onderwijskundige en pedagogische kennis om te reflecteren op het nieuwe onderwijsconcept. Ook vraagt het team professionele externe hulp bij het opstellen van toetsen om de voortgang van de leerlingen van VOX-klassen beter in kaart te brengen.

In de groepsplannen per leerjaar zien wij ook een planmatige werkwijze terug met doelen, evaluatiemomenten en nieuwe acties.

VOX-klassen kan zich nog verbeteren door helder te maken wanneer het team tevreden is over de kwaliteit van het primaire proces. Nu is onvoldoende concreet wat men als basiskwaliteit van elkaar verwacht op de verschillende leerpleinen.

Het borgen van alle kwaliteitsprocessen is ook een stap, die de school in de nabije toekomst zal moeten maken. Hiervan is nu nog onvoldoende sprake, omdat VOX-klassen in deze fase continue aan verandering onderhevig is.

Kwaliteitscultuur (KA2)

Wij beoordelen de kwaliteitscultuur bij VOX-klassen als voldoende. De docenten hebben hun bevoegdheid gehaald of zijn in opleiding.

Docenten ontwikkelen samen de verschillende projecten, bereiden ze voor en staan samen op de leerpleinen om de projecten met de leerlingen te doen. Hierbij geven ze elkaar waar nodig feedback, waarmee ze hun eigen handelen kunnen verbeteren.

Verder ontvangt VOX-klassen externe ondersteuning om de eigen organisatie te versterken, waarbij drijfveren van collega's centraal staan. Bij de aanname van nieuw personeel wordt ook stilgestaan bij de drijfveren van de sollicitanten. Het team zoekt bewust naar verschillende typen docenten die nodig zijn voor een goede schoolorganisatie. Het beleid op het gebied van professionalisering vanuit het bestuur is bij VOX-klassen duidelijk terug te zien.

Wij zien dat het team gewend is te reflecteren aan het einde van de dag. Het team geeft aan dat men elkaar hierbij ook aanspreekt op minder gewenst handelen. Het team ervaart ook de mogelijkheid zich kwetsbaar op te stellen als men handelingsverleggen is in bepaalde situaties.

Het aandachtspunt is dat VOX-klassen nu moet gaan nadenken over hoe zij in de toekomst deze kwaliteitscultuur vasthoudt wanneer de school groter wordt.

5.5. Overige wettelijke vereisten

Voor zover we deze onderzochten hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij de overige wettelijke vereisten.

6 . Reactie van het bestuur

Bij het Voortgezet Onderwijs van Amsterdam (VOvA) is na een periode van centrale sturing op het vormgeven van het onderwijs gekozen voor meer decentrale sturing. Daarmee wordt de omslag gemaakt naar eigen schoolplannen met ruimte voor de professionals binnen de scholen om keuzes te maken die aansluiten bij de specifieke doelgroep van de school. In de periode van centrale sturing was veel aandacht voor de positionering en profilering van de scholen met hun eigen schoolconcepten. De onderwijsresultaten van alle scholen zijn in deze periode boven de landelijke norm gebleven. Door de inspectie werden basisarrangementen toegekend.

In de volgende fase van het VOvA krijgt het leren van en met elkaar meer specifieke aandacht waarbij we toewerken naar een lerende cultuur waarbij een gezamenlijke visie met normen en waarden over de kwaliteit van het onderwijs op elke school zichtbaar is. Het vierjaarlijks onderzoek heeft de aandacht hiervoor op een hoger prioriteitsniveau gezet en een versnelling bewerkstelligd.

Het VOvA onderschrijft de bevindingen van de onderwijsinspectie. Wij herkennen de positieve uitkomsten van het verificatieonderzoek bij het Hyperion Lyceum en LUCA Praktijkschool. Wij ervaren dat als een stimulans en mooi compliment aan de docenten en medewerkers van het VOvA die het onderwijs voor onze leerlingen elke dag weer beter maken. De opmerkingen en adviezen die gegeven zijn ten aanzien van De nieuwe Havo en de ontwikkeling van Vox-klassen nemen we ons ter harte. Ook de aanbevelingen rondom het verder verbeteren van de kwaliteitszorg passen goed in het ingezette beleid van het VOvA. We danken de Inspectie van het Onderwijs voor de deskundige en zorgvuldige wijze waarop het vierjaarlijks onderzoek is uitgevoerd voor de scholen van het VOvA. De contacten zijn als open en plezierig ervaren en hebben het VOvA en de scholen bruikbare feedback opgeleverd.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

